

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра Філософії та культурології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СУСПІЛЬСТВ
(вибіркова)

Освітньо-професійна програма Соціальне забезпечення

Спеціальність 232«Соціальне забезпечення»

Галузь знань 23 «Соціальна робота»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет філологічний

Мова навчання українська

Розробники: к.соц.н., асист. Шестакова К.Ю.

Профайл викладача (-ів)

<http://philology.chnu.edu.ua/?personnal=%d1%88%d0%b5%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b0-%d0%ba%d0%b0%d1%82%d0%b5%d1%80%d0%b8%d0%bd%d0%b0-%d1%8e%d1%80%d1%96%d1%97%d0%b2%d0%bd%d0%b0#more-4247>

Контактний тел. +380955510601

Е-mail: k.shestakova@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3508>

Консультації Вівторок, 14.30 – 15.30; четвер, 14.30 – 15.30
Очні консультації: вівторок, 14.30- 15.30
Онлайн-консультації: четвер, 14.30 – 15.30
Індивідуальні консультації: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

1 березня 2017 року Європейська комісія представила довідковий документ про майбутнє Європи. Ця публікація викликала широкі дискусії щодо майбутнього формату Європейського Союзу. Як відомо, у країнах ЄС наявні можливості для розвитку усіх громадян, існують високі стандарти добробуту у кожній з держав-членів. Попри ці досягнення, перед країнами ЄС стоять серйозні соціальні виклики, адже економічна криза залишила свої глибокі сліди в житті окремих людей і цілих суспільств. Відтак, в рамках підготовки магістрів – соціологів важливо ознайомитись з дослідженнями, які присвячені соціальному розвитку країн Європи, уміти самостійно провести порівняльний аналіз окремих суспільств.

2. Мета навчальної дисципліни. Сформувані знання про основні контексти та суперечності навколо методології порівняльних соціологічних досліджень на прикладі провідних дослідницьких проєктів Європейського Союзу. На конкретних прикладах охарактеризувати нові інноваційні підходи до створення адекватного інструментарію для опитування населення. Проаналізувати принципи побудови вибірки, виконання польової роботи та аналізу отриманих даних по комплексних показниках соціального життя європейців. В результаті вивчення дисципліни студенти розширять знання про функціонування дослідницьких інститутів ЕС, а також про конкретні аспекти соціокультурного та економічного життя мешканців країн Європейського Союзу.

3. Пререквізити. Курси «Соціальна політика» та «Історія соціальної роботи».

4. Результати навчання:

Відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» (перший рівень вищої освіти) за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення», галузі знань 23 «Соціальна робота», затвердженої Вченою радою ЧНУ імені Ю. Федьковича, протокол №4 від 24 квітня 2023 р., вивчення предмета «Соціальні дослідження європейських суспільств» надає такі **програмні компетентності**.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності (ФК):

- ФК2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
- ФК5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.
- ФК13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності;

Відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» (перший рівень вищої освіти) за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення», галузі знань 23 «Соціальна робота», затвердженої Вченою радою ЧНУ імені Ю. Федьковича, протокол №4 від 24 квітня 2023 р., **програмними результатами (ПР)** вивчення предмета «Соціальні дослідження європейських суспільств» наступні:

- ПР2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категоріях населення.
- ПР10. Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення.
- ПР17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

[illegible]

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Тема 1	Понятійний апарат та концептуальні засади соціологічних досліджень європейських країн. Міжнародний проект регулярних опитувань громадської думки European Social Survey (https://www.europeansocialsurvey.org/) <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> - Особливості перекладу опитувальників та анкет у порівняльних та крос-культурних дослідженнях - Соціальні наслідки пандемії covid-19 (за матеріалами European Social Survey)	6	
Тема 2	Європейський огляд політичних та економічних процесів EuroBarometer (https://europa.eu/eurobarometer/screen/home) <i>Робота над практичними завданнями до теми: підготувати матеріали до теми курсової роботи (за результатами аналізу матеріалів дослідження EuroBarometer)</i>	6	
Тема 3	Дослідження цінностей, переконань та поведінки європейців European ValueSurvey (https://europeanvaluesstudy.eu/) <i>Робота над практичними завданнями до теми: підготувати матеріали до теми курсової роботи (за результатами аналізу матеріалів дослідження European ValueSurvey)</i>	6	
Тема 4	Дослідження умов праці в Європі: European Working Conditions Surveys (http://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-working-conditions-surveys) <i>Робота над практичними завданнями до теми: підготувати матеріали до теми курсової роботи (за результатами аналізу матеріалів дослідження European Working Conditions Surveys)</i>	6	
Тема 5	Порівняльний аналіз якості життя сучасних європейських країн: методологія вимірювання та можливості порівняння European Quality of Life Surveys (https://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-quality-of-life-surveys) <i>Робота над практичними завданнями до теми:</i> - Підготувати матеріали до теми курсової роботи (за результатами аналізу матеріалів дослідження European Quality of Life Surveys) - Підготувати аналітичну записку на тему: Наскільки щасливі люди в Європі? Суспільні настрої як предмет наукового дослідження	6	
Тема 6	Дослідження фірм та підприємництва European Company Surveys (https://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-company-surveys) <i>Робота над практичними завданнями до теми: підготувати матеріали до теми курсової роботи (за результатами аналізу матеріалів дослідження European Company Surveys)</i>	8	

Тема 7	Європейське дослідження умов праці та безпеки праці European Survey of Enterprises on New and Emerging Risks (ESENER) (https://osha.europa.eu/pl/surveys-and-statistics-osh/esener) <i>Робота над практичними завданнями до теми: підготувати матеріали до теми курсової роботи (за результатами аналізу матеріалів дослідження ESENER)</i>	8	
Тема 8	Перше дослідження в ЄС на тему дискримінації та віктимізації на робочих місцях серед мігрантів та етнічних меншин European Union Agency for Fundamental Rights (http://fra.europa.eu/pl) <i>Робота над практичними завданнями до теми:</i> 1. Підготувати матеріали до теми курсової роботи (за результатами аналізу матеріалів дослідження European Union Agency for Fundamental Rights) 2. Підготувати аналітичну записку на тему: Соціальна дискримінація: теоретична та емпірична інтерпретація, можливості вимірювання.	7	

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Для досягнення освітньої мети та прогнозованих програмних результатів використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології.

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

МН2 – практичні методи (практичні роботи).

МН3 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

МН6 – комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари і т.п.).

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

7. Контроль та оцінювання результатів

навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Загальна (максимальна) кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких **60** балів здобувач набирає при поточних видах контролю і **40** балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання визначеним у робочій програмі навчальної дисципліни.

Форми та методи оцінювання:

МО2 – тестові завдання, опитування, індивідуальні завдання.

МО3 – захист результатів досліджень.

МО4 – аналітичні звіти, есе, тези доповідей, статті.

МО5 – презентації результатів виконання завдань.

МО7 – підсумковий контроль – залік.

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Головаха Є., Горбачик А. Тенденції соціальних змін в Україні та Європі: за результатами “Європейського соціального дослідження” 2005–2007– 2009-2011. – К.: Інститут соціології НАН України, 2012.
2. Головаха Є., Горбачик А., Паніна Н. Україна та Європа: результати міжнародного порівняльного соціологічного дослідження. – К.: Інститут соціології НАН України, 2006. https://i-soc.com.ua/assets/files/library/european_social_survey_ua.pdf
3. Головаха Є., Горбачик А. Соціальні зміни в Україні та Європі: за результатами “Європейського соціального дослідження” 2005–2007 роки. – К.: Інститут соціології НАН України, 2008.

8.2. Допоміжна

1. The Eurobarometer and the process of European integration: Methodological foundations and weaknesses of the largest European survey. https://www.researchgate.net/publication/263496245_The_Eurobarometer_and_the_process_of_European_integration_Methodological_foundations_and_weaknesses_of_the_largest_European_survey/comments
2. Fundamental Rights Report 2017. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017.
3. Third European Survey of Enterprises on New and Emerging Risks (ESENER 2019). <https://osha.europa.eu/sites/default/files/esener-2019-executive-summary.pdf>
4. SECOND EUROPEAN SURVEY OF ENTERPRISES ON NEW AND EMERGING RISKS (ESENER-2) Open tender procedure No. EUOSHA/PRU/2012/P-03 OJ No. S235 of 06/12/2012, Tender No. 385732 Report No. 7: Technical Report Final Version. <https://www.hse.gov.uk/statistics/pdf/esener-technical-report.pdf>

9. Інформаційні ресурси

1. Представництво Європейського союзу в Україні https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk
2. Представництво Європейської комісії в Україні <https://www.euam-ukraine.eu/ua/eu-and-euam/>
3. Європейське соціальне обстеження http://www.europeansocialsurvey.org/about/country/russian_federation/ess_russia.html
4. Європейське дослідження цінностей <http://www.europeanvaluesstudy.eu>
5. http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm
6. <http://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-working-conditions-surveys>
7. <https://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-quality-of-life-surveys>
8. <https://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-company-surveys>